

Norra Stockholms psykiatri, verksamhetsberättelse 2021

Innehållsförteckning

Norra Stockholms psykiatri verksamhetsberättelse 2021	1
Fokus på vård som möter patienternas behov	3
Norra Stockholms psykiatri	3
Psykiatriska akutmottagningen	4
Så upplever patienterna oss	5
Vår organisation	6
Konsultteam	6
Norra Stockholms psykiatri organisation 2021	7
Patientsäkerhet	8
Erbjudanden till inneliggande patienter	10
Patienternas synpunkter centrala	10
Ett samtal om dagen	10
Erbjudande till patienter i öppenvården	10
Patientskolan	10
Ekonomi	11
HR	11
Bemanningsituationen	11
Sjukfrånvaro	12
Medarbetarenkät	12
Forskning och utbildning	13
Miljö och hållbar utveckling	14
Kommunikation	15
Klinikens webbplats	15

Fokus på vård som möter patienternas behov

Joakim Lagerström, verksamhetschef

Foto: Anna Molander

Kliniken Norra Stockholms psykiatri omfattar resultatenheterna Norra Stockholms psykiatri och Psykiatriska akutmottagningen.

Norra Stockholms psykiatri

- Delar av klinikens personal har under året lånats ut till Region Stockholm för vaccinationsarbete mot covid-19.
- En del av patienterna som besökte våra psykosmottagningar på Serafen Alviks strand blev vaccinerade mot covid-19 i samband med sina vårdbesök.
- Vår avdelning för äldrepsykiatri ställde vid några tillfällen om till geriatrisk vård för att avlasta geriatriken.
- Under 2021 etablerades en ny patientsäkerhetsorganisation i syfte att arbeta ännu tätare med den kliniska verksamheten. Även andra säkerhetsfrågor som hot- och våldsförebyggande insatser med exempelvis Bergenutbildningar, fick en omstart under året.
- I syfte att öka den jämlika vården för patientgruppen unga vuxna upplöstes Mottagning för unga vuxna, S:t Eriksplan. Patienterna fördelades i stället på klinikens övriga enheter och personalen följde patientfördelningen.

- På adhd-mottagningarna har en organisationsförändring inletts där de båda mottagningarna Mottagning för adhd I, S:t Eriksplan och Mottagning för adhd II, S:t Eriksplan blir en mottagning, med samma medicinska ledningsansvar. Det nya namnet är Mottagning för neuropsykiatri, S:t Eriksplan. Syftet är att erbjuda patienterna en jämlik vård med gemensamma resurser. Det är ett arbete som inleddes under 2021 och beräknas vara klart under våren 2022.
- Mottagning för hjärnstimulering, Stadshagen, startade en ny behandlingsform med ett ketaminbaserat läkemedel för patienter med svårbehandlad depression.
- Kliniken har nästan lyckats arbeta bort köerna till neuropsykiatriska utredningar.
- Mobila akutenheten, som ingår i psykiatriska akutsektionen, har under 2021 tagit ytterligare ett steg i utvecklingen av akut krisstöd när en familj drabbas av en svår händelse.
- Under hösten har brukarinflytandesamordnarna, BISAM och kommunikationsenheten inventerat, planerat, producerat och uppdaterat patientinformationen på klinikkens avdelningar. Syftet är att patienterna ska känna igen kliniken oavsett på vilken avdelning de möter oss, samt bidra till ökad delaktighet.
- För att komma i gång med gallring och slutförvaring av våra journalarkiv startades under hösten ett arkivprojekt som kommer att pågå även under kommande år.

Psykiatriska akutmottagningen

- För patienter som ofta söker till Psykiatriska akutmottagningen har man börjat initiera kontakt med ordinarie vårdgivare i syfte att skapa samsyn kring omhändertagandet. Det är en grupp patienter som har komplexa diagnoser och ofta kommer in under dramatiska former. Detta initiativ har lett till att patienterna i många fall inte längre behöver söka akut då ordinarie vårdgivare gör en mer hållbar planering för patienten.

Så upplever patienterna oss

Under året gjorde 14 600 (14 500) patienter 212 100 (223 600) besök i vår kliniks öppenvård. Av de 1 604 (988) patienterna som besvarat patientenkäten kände 84 % (89 %) delaktighet i sin vård och 85 % (86 %) skulle rekommendera sin mottagning till någon annan i samma situation.

Inom heldygnsvården besvarade 1 855 (1 467) patienter patientenkäten. Av dessa upplevde 75 % (76 %) att de var delaktiga i sin vård medan och 79 % (79 %) skulle rekommendera mottagningen.

Psykiatriska akutmottagningen hade 18 347 patientbesök under året.

Vår organisation

Norra Stockholms psykiatri ingår som en av flera psykiatriska verksamheter inom SLSO, Stockholms läns sjukvårdsområde.

Vårt geografiska områdesansvar omfattar stadsdelarna Bromma, Ekerö, Hässelby-Vällingby, Kungsholmen, Norrmalm samt Östermalm. Dessutom erbjuder vi heldygnsvård för patienter från stadsdelarna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta samt personer som vistas tillfälligt i Stockholms län. Sammantaget omfattar det geografiska området cirka en halv miljon invånare.

Vårt uppdrag är fördelat på tre områden: specialistpsykiatrisk vård, utbildningsuppdrag för studerande på utbildningar till de professioner som finns anställda på vår klinik, samt att medverka till och delta i forskning.

Våra mottagningar för öppenvård ligger vid Alviks torg och Alviks strand, S:t Eriksplan och Serafen. Mobila akutenheten ger telefonrådgivning, tar emot tidbokade patienter och gör efter bedömning schemalagda hembesök.

Heldygnsvården bedrivs på S:t Görans sjukhusområde och består av nio avdelningar som sammanlagt har 139 vårdplatser.

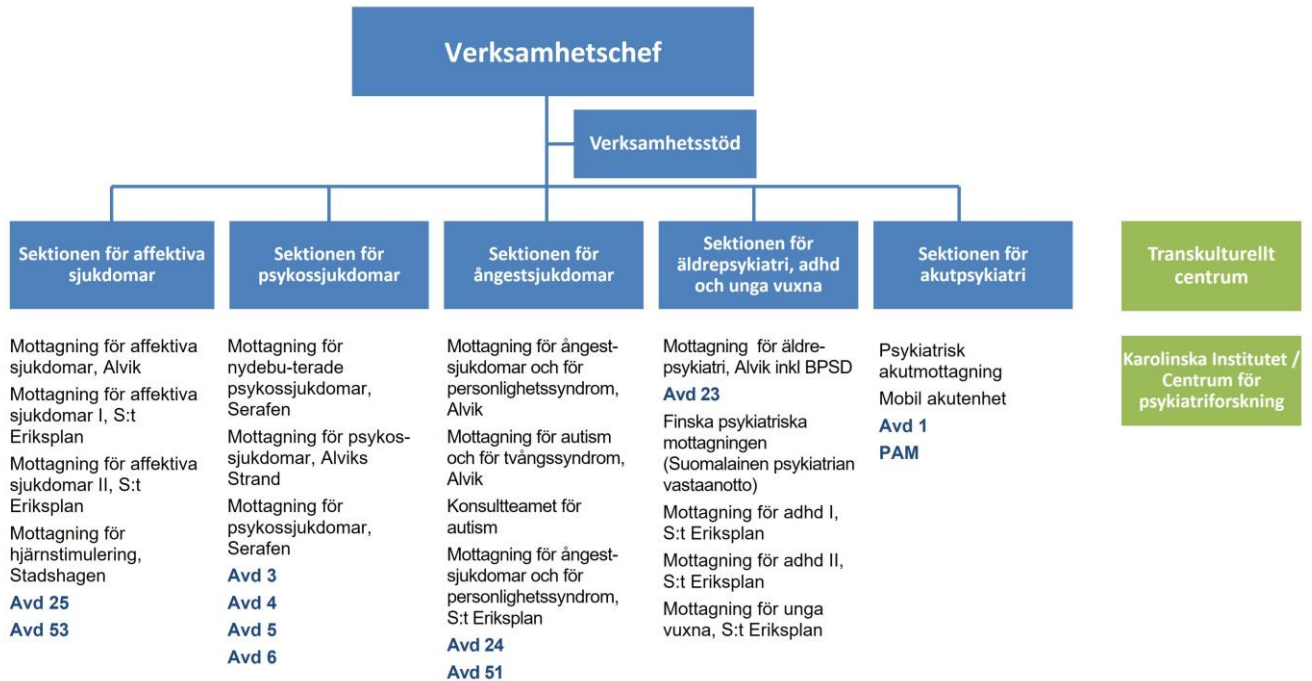
Klinikens uppdrag omfattar även länets enda psykiatriska akutmottagning för alla över 18 års ålder som bor eller vistas i Stockholms län. Här finns också en observationsavdelning med 14 platser. Enheten bemannar även den psykiatriska akutbilen, PAM, i samarbete med AISAB.

Inom vår klinik finns Transkulturellt centrum som är ett kunskapscentrum i transkulturell psykiatri, asyl- och flyktingsjukvård samt tandvård för asylsökande och papperslösa.

Konsultteam

Konsultteamet för autism, ett multiprofessionellt team specialiserat på autismspektrumtillstånd med beteendeavvikelser, ger stöd till andra vårdgivare.

Norra Stockholms psykiatri organisation 2021

Patientsäkerhet

Patientsäkerhetsarbetet vid Norra Stockholms psykiatri omfattar hantering av klagomål, avvikelshantering, internutredningar, riskanalyser samt kvalitetsförbättrande åtgärder. Kliniken lägger stor vikt vid ett verksamhetsnära arbete där enheter är involverade i patientsäkerhetsarbetet och får återkoppling efter utredningar och riskanalyser. Under 2021 har en ny struktur för patientsäkerhetsarbetet tagits fram för att ytterligare stärka strategin med den verksamhetsnära patientsäkerheten.

Vi har utrett tillbud och negativa händelser genom internutredningar samt arbetat preventivt med hjälp av riskanalyser.

Avvikelsesrapporteringen har använts som en central del i förbättringsarbetet.

Egenkontroll har skett i form av journalgranskning, rapportering till kvalitetsregister, patient- och

medarbetarenkäter, samt genom löpande granskning av tvångsvården. Vi får dessutom värdefull återkoppling från patienter och närstående via klinikens patientforum som varje vecka hålls på avdelningarna.

Kliniken har helt eller delvis uppfyllt huvuddelen av patientsäkerhetsmålen för verksamhetsåret 2021.

- Även år 2021 har till stor del präglats av Covid-19-pandemin. Det har märkts främst som personalfrånvaro, som dock har hanterats utan risk för patientsäkerheten.
- Många utvecklingsprojekt och utbildningar som krävt fysiska möten har skjutits på framtiden, liksom planerade uppföljningar av tidigare insatser och liknande icke-akuta åtgärder.
- När det gäller utbildningsinsatser för patientsäkerheten finns mer att göra – vilket kommer vara ett mål för kommande år.
- Antalet avvikelser har inte ökat nämnvärt under 2021, jämfört föregående år.

- Arbetet med säker tvångsvård har fortsatt. Alla överläkare med delegation som chefsöverläkare har fått information om vikten av uppföljningssamtal.
- En viktig förbättring under året är att det görs en anteckning i vårdplanen för patienter som inte fått uppföljningssamtal efter tvångsvård på psykiatriska akutmottagningen, så att de kan få erbjudandet i senare skede.
- Många fysiska träningstillfällen för personalen att förebygga och bemöta hot och våld har fått ställas in på grund av pandemin.
- Den vanligaste bristen är att det saknas aktuell krisplan, vilket har aktualiserat vikten av att göra vård- och krisplaner. Även detta ett förbättringsområde för kommande år.

Erbjudanden till inneliggande patienter

Patienternas synpunkter centrala

Under 2021 hölls 405 (312) Patientforum på klinikens heldygnsvårdsavdelningar med i medeltal 3 (3) deltagare per forum.

I syfte att utveckla och förbättra heldygnsvården har avdelningarna Patientforum varje vecka. Här kan patienterna delta för att lämna synpunkter och förbättringsförslag, eller ställa frågor om vården.

Patientforum leds av en av klinikens brukarinflytandesamordnare, BISAM, med egen erfarenhet av återhämtning från psykisk ohälsa. Även avdelningens enhetschef deltar.

Ett samtal om dagen

Patienternas möjlighet att varje dag få Ett samtal om dagen, att tala ostört med någon ur vårdlaget, har uppstått efter ett patientförslag som förmedlades på ett Patientforum. Sedan 2020 är Ett samtal om dagen ett stående inslag för patienterna på klinikens heldygnsvårdsavdelningar.

Erbjudande till patienter i öppenvården

Patientskolan

Patienter som besöker vår kliniks öppenvårdsmottagningar kan delta i Patientskolan. Den leds av personer som är öppna med att själva varit patienter inom psykiatri. Patientskolan innebär samtal i grupp om exempelvis hur psykiatri fungerar på kliniken, återhämtning från allvarlig psykisk ohälsa, verktyg och tips för vad som kan vara hjälpsamt, samt vilka utmaningar man kan möta som patient.

Under 2021 genomfördes 4 av 4 planerade kursomgångar av Patientskolan.

Ekonomi

Den totala omsättningen för vår klinik, som består av de båda resultatenheterorna Norra Stockholms psykiatri och psykiatriska akutmottagningen, uppgick till 920 miljoner kronor.

HR

Bemanningsituationen

Klinikens bemanningssituation har fortsatt att påverkas även under 2021. Hög korttidsfrånvaro, framför allt i slutet av året, har gjort bemanningssituationen ansträngd.

Vi fortsatte ha en hel del vakanser både inom heldygnsvården, framför allt för sjuksköterskor och inom öppenvården där det saknades sjuksköterskor, specialistläkare och psykologer.

På grund av pandemin kunde vi inte genomföra de rekryteringssatsningar som vi planerat, såsom mässor och studentmingel. Strategiskt arbete för rekrytering har fått vänta då våra chefer behövt fokusera på att få ihop bemanningen dag för dag.

För att underlätta hanteringen av timanställda testades i liten skala ett webbverktyg där timvikarier kunde registrera när de var intresserade av arbete. Försöket föll väl ut så i nästa steg ska det införas på alla kliniken heldygnsvårdsavdelningar.

Klinikens kvarstannandegrad låg per årsskiftet 2021/2022 på 84 % vilket var lägre än 90 % år 2020. Bland kvinnor i vår organisation har vi en kvarstannandegrad på 82 % och för män 89%. Yrkeskategorierna med lägst kvarstannandegrad är psykologer (79 %), sjuksköterskor (80 %) och kuratorer (79 %). Yrkesgrupperna som har högst kvarstannandegrad är skötargruppen (91 %), arbetsterapeuter (100 %) och administratörer/handläggare (96 %). Specialistläkare och medicinska sekreterare har en kvarstannandegrad på 84 % respektive 83 %.

De yrkesgrupper som varit svårast att rekrytera är specialistläkare och sjuksköterskor. Det har även blivit något svårare att rekrytera psykologer.

Vi har störst behov av sjuksköterskor i heldygnsvården, men det varierar mellan avdelningarna. Vissa enheter kan periodvis hamna i utmaningar vid rekrytering, en erfarenhet vi delar med andra kliniker inom psykiatrin.

Sjukfrånvaro

Vi kunde se en minskad sjukfrånvaro under 2021 i jämförelse med året innan, trots den fortsatta pandemin. Det kan vara en effekt av vaccinet, men kanske också minskad smitta generellt. Vi hade en sjukprocent (antal sjukfrånvarotimmar/närvarotimmar inklusive timanställda) på 7,8 %, vilket kan jämföras med att vi förra året, år 2020, hade en sjukfrånvaro på 9,5 % för hela kliniken. Samtliga frånvaroperioder (1–14, 15–90, 90+ dagar) har minskar på totalen. Däremot såg vi en ökad långtidsfrånvaro (90+) för män, 2,8 % (2021) jämfört med 2,5 % (2020).

På den totala sjukfrånvaron för gruppen 90+ dagar ser vi en relativt stor minskning från föregående år. Per den 31 december 2021 hade vi totalt 32 personer med en pågående långtidssjukskrivning, av vilka 19 var sjukskrivna på heltid. Det kan jämföras med år 2020 då vi hade 38 personer som var långtidssjukskrivna, varav 26 var sjukskrivna på heltid.

Medarbetarenkät

På grund av covid-19-pandemin skickades inte den vanliga medarbetarenkäten ut från SLSO.

Forskning och utbildning

Inom kliniken pågår olika forskningsaktiviteter och projekt löpande då forskningen är ett av klinikkens tre huvudområden. Under 2021 pågick forskning på bland annat bipolär sjukdom, psykosjukdom, depression och suicidprevention.

Vi tog emot 72 (53) AT-läkare och 1 BT-läkare (examinerade läkare som arbetar för att få legitimation) och vi hade 46 (50) tillsvidareanställda ST-läkare (legitimerade läkare som utbildar sig till specialister). Dessutom tjänstgjorde 89 (75) ST-läkare från andra kliniker under tre till femton månader, i syfte att öka sin psykiatriska kompetens. Vi tog även emot 39 (36) vikarierande underläkare och tolv sommarvikarierande underläkare.

Kliniken tog emot studenter som genomförde studerandeveckor enligt sjuksköterske- och läkarprogrammets grundutbildning samt erbjöd utbildningsplatser till personer som studerade till psykolog, socionom, sjuksköterska, specialistsjuksköterska, arbetsterapeut, skötare, samt medicinsk sekreterare.

Alla enheter som fick frågan tog emot studenter som frågat efter en plats.

För att skapa närmare samverkan mellan forskning, utbildning och kliniken arbetade vi kontinuerligt med

- regelbundna FoU-råd med representanter för verksamheten, inklusive verksamhetschef, forskare och akademiska lärare
- att bidra till utvecklingen genom att sprida information om klinikkens pågående forskning och relaterade resultat.

Miljö och hållbar utveckling

Kliniken är inriktad på en hållbar utveckling vilket innebär att vår verksamhet, liksom all utveckling och förändring inom SLSO, ska belysas ur ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv.

Resultat rapporterade i hållbarhetsredovisningen för 2021

- Klinikens läkemedelsavfall uppgick till 90 kg (163 kg) (De flesta enheter har lämnat uppgifter för 2021.)
- Vi minskade läkemedelskassationen genom bland annat förbättrade och mer strukturerade beställningsrutiner samt prioritering av mindre förpackningar.
- Vi minskade användningen av miljöbelastande läkemedelssubstanser genom ett läkemedelsprojekt, erbjudande om icke-farmakologisk behandling, användning av Kloka listan samt information vid arbetsplatsträffar.
- Vi strävar efter att minska mängden engångsmaterial genom att välja andra alternativ. Vi kopierar dubbelsidigt.
- Ekologiskt kaffe och te och frukt köptes in till medarbetare till 65 % (73 %) av den totala kostnaden.

Kommunikation

För kommunikationsenheten innebar året som gick att fortsätta bidra till verksamhetens utveckling och måluppfyllnad med relevanta och värdeskapande insatser. Enheten medverkar även i arbetet med att öka kunskapen om specialistpsykiatrin, att möta patientens fokus, samt att minska stigma vid psykisk ohälsa.

Tillsammans med klinikens BISAM, brukarinflytandesamordnare, uppdaterade enheten patientinformationen på klinikens heldygnsvårdsavdelningar. Syftet var att förse de tio avdelningarna med relevant och enhetlig information som är lätt att förstå.

I övrigt har kommunikationsenheten utfört sedvanliga kommunikationsuppgifter, såsom att löpande producera och publicera information och nyheter på klinikens intranät såväl som på webben.

Klinikens webbplats

Klinikens externa webbplats hade 139 415 besökare under året. Drygt 70 % hittade oss via en sökmotor, medan 27 % vände sig direkt till någon av klinikens enheter. Knappt två tredjedelar använde mobilen medan övriga använde dator och ett fåtal använde en surfplatta. Det var flest besök på måndagar och minst på lördagar. Runt lunchtid var trafiken som mest intensiv.

De sökord som användes oftast för att hitta webbplatsen var olika varianter på "psykakuten Stockholm", därefter "Norra Stockholms psykiatri" följt av "PAM", de akutpsykiatriska fordonen.

Klinikens aktiviteter i sociala medier skedde som tidigare via SLSO:s konton.

Foton: Yanan Li, om det inte står annat.